

Hà Nội, ngày tháng 4 năm 2023

DỰ THẢO
(lần 2)

BÁO CÁO

Rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến việc xây dựng dự thảo Nghị định thay thế Nghị định số 38/2014/NĐ-CP ngày 06 tháng 5 năm 2014 của Chính phủ về quản lý hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước Cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Văn Thành tại Công văn số 7103/VPCP-NC ngày 21 tháng 10 năm 2022 của Văn phòng Chính phủ và Quyết định số 3004/QĐ-BCT ngày 30 tháng 12 năm 2022 của Bộ trưởng Bộ Công Thương ban hành Chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2023, Bộ Công Thương được giao nhiệm vụ là cơ quan chủ trì soạn thảo dự thảo Nghị định thay thế Nghị định số 38/2014/NĐ-CP ngày 06 tháng 5 năm 2014 của Chính phủ về quản lý hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước Cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học (sau đây gọi tắt là Nghị định số 38/2014/NĐ-CP).

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020), Bộ Công Thương đã rà soát các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến việc xây dựng dự thảo Nghị định, kết quả cụ thể như sau:

I. CÁC VĂN BẢN CÓ LIÊN QUAN ĐẾN NỘI DUNG DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH ĐƯỢC TIẾN HÀNH RÀ SOÁT

Bộ Công Thương đã tiến hành rà soát 01 Công ước quốc tế, 18 văn bản quy phạm pháp luật (Luật, Nghị định, Thông tư) và 01 quyết định của Chủ tịch nước và 01 quyết định của Thủ tướng Chính phủ có liên quan đến dự thảo Nghị định, cụ thể như sau:

1. Luật của Quốc hội:

- Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 80/2015/QH13 ngày 22 tháng 6 năm 2015;
- Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 63/2020/QH14 ngày 18 tháng 6 năm 2020;
- Luật Hóa chất số 06/2007/QH12 ngày 21 tháng 11 năm 2007.
- Luật Quản lý ngoại thương số 05/2017/QH14 ngày 12 tháng 6 năm 2017.
- Luật Đầu tư số 61/2020/QH14 ngày 17 tháng 6 năm 2020.

- Luật Điều ước quốc tế ngày 09 tháng 4 năm 2016.
- Luật Quản lý, sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ năm 2017

2. Hiệp định, Điều ước quốc tế:

Công ước Cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học;

3. Quyết định của Chủ tịch nước và của Thủ tướng Chính phủ

- Quyết định số 167 HĐ/CTN ngày 24 tháng 8 năm 1998 của Chủ tịch nước về việc phê chuẩn Công ước Cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học.

- Quyết định số 76/2002/QĐ-TTg ngày 14 tháng 6 năm 2002 của Thủ tướng Chính phủ về việc thành lập Tổ công tác thực hiện Công ước Cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng vũ khí hoá học và phá huỷ các loại vũ khí nay (Công ước Cấm vũ khí hoá học).

4. Nghị định của Chính phủ:

- Nghị định số 38/2014/NĐ-CP ngày 06 tháng 5 năm 2014 của Chính phủ về quản lý hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học

- Nghị định số 77/2016/NĐ-CP ngày 01 tháng 7 năm 2016 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số quy định về điều kiện đầu tư kinh doanh trong lĩnh vực mua bán hàng hóa quốc tế, hóa chất, vật liệu nổ công nghiệp, phân bón, kinh doanh khí, kinh doanh thực phẩm thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Công Thương;

- Nghị định số 08/2018/NĐ-CP ngày 15 tháng 01 năm 2018 của Chính phủ sửa đổi một số Nghị định liên quan đến điều kiện đầu tư kinh doanh thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Công Thương;

- Nghị định số 17/2020/NĐ-CP ngày 05 tháng 02 năm 2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định liên quan đến điều kiện đầu tư kinh doanh thuộc lĩnh vực quản lý nhà nước của Bộ Công Thương;

- Nghị định số 113/2017/NĐ-CP ngày 09 tháng 10 năm 2017 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Hóa chất;

- Nghị định số 82/2022/NĐ-CP ngày 18 tháng 10 năm 2022 của Chính phủ Sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 113/2017/NĐ-CP ngày 09 tháng 10 năm 2017 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Hóa chất.

- Nghị định số 81/2019/NĐ-CP ngày 11 tháng 11 năm 2019 của Chính phủ Chính phủ: Về phòng, chống phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt.

5. Thông tư của Bộ trưởng Bộ Công Thương:

- Thông tư số 55/2014/TT-BCT ngày 19 tháng 12 năm 2014 của Bộ Công

Thương quy định cụ thể và hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 38/2014/NĐ-CP ngày 06 tháng 5 năm 2014 của Chính phủ về quản lý hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học;

- Thông tư số 27/2016/TT-BCT ngày 05 tháng 12 năm 2016 của Bộ Công Thương sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ một số văn bản quy phạm pháp luật quy định về điều kiện đầu tư kinh doanh trong một số lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Công Thương;

- Thông tư số 48/2018/TT-BCT ngày 21 tháng 11 năm 2018 của Bộ Công Thương sửa đổi một số điều của Thông tư số 55/2014/TT-BCT ngày 19 tháng 12 năm 2014 của Bộ Công Thương quy định cụ thể và hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 38/2014/NĐ-CP ngày 06 tháng 5 năm 2014 của Chính phủ về quản lý hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước cấm phát triển, sản xuất, tàng trữ, sử dụng và phá hủy vũ khí hóa học

- Thông tư số 32/2017/TT-BCT ngày 28 tháng 12 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ Công Thương quy định cụ thể và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Hóa chất và Nghị định số 113/2017/NĐ-CP ngày 09 tháng 10 năm 2017 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Hóa chất.

II. KẾT QUẢ RÀ SOÁT

2.1. Về điều kiện đầu tư cơ sở sản xuất hóa chất Bàng

Nghị định số 38/2014/NĐ-CP quy định về điều kiện đầu tư cơ sở sản xuất hóa chất Bàng, tuy nhiên Nghị định số 38/2014/NĐ-CP được ban hành trước khi ban hành Luật Đầu tư. Do đó, một số quy định về điều kiện đầu tư tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP không phù hợp với quy định tại Luật Đầu tư. Các quy định về điều kiện sản xuất hóa chất Bàng đã được sửa đổi, bổ sung bởi các Nghị định:

- Nghị định số 77/2016/NĐ-CP ngày 01 tháng 7 năm 2016 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số quy định về điều kiện đầu tư kinh doanh trong lĩnh vực mua bán hàng hóa quốc tế, hóa chất, vật liệu nổ công nghiệp, phân bón, kinh doanh khí, kinh doanh thực phẩm thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Công Thương, có hiệu lực kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2016;

- Nghị định số 08/2018/NĐ-CP ngày 15 tháng 01 năm 2018 của Chính phủ sửa đổi một số Nghị định liên quan đến điều kiện đầu tư kinh doanh thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Công Thương, có hiệu lực kể từ ngày 15 tháng 01 năm 2018;

- Nghị định số 17/2020/NĐ-CP ngày 05 tháng 02 năm 2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định liên quan đến điều kiện đầu tư kinh doanh thuộc lĩnh vực quản lý nhà nước của Bộ Công Thương có hiệu lực kể từ ngày 22 tháng 3 năm 2020.

Mặc dù các quy định về điều kiện sản xuất hóa chất Bảng đã được rà soát để sửa đổi, bổ sung theo hướng đơn giản hóa các điều kiện đầu tư kinh doanh, tuy nhiên các quy định này đều chưa quy định cụ thể các điều kiện về đầu tư đặc thù cho các cơ sở sản xuất hóa chất Bảng được quy định tại Phụ lục kiểm chứng của Công ước Cấm vũ khí hóa học và còn mâu thuẫn, chông chéo với điều kiện sản xuất, kinh doanh hóa chất nói chung theo Luật Hóa chất. Do đó, cần nghiên cứu để sửa đổi, bổ sung các quy định về sản xuất hóa chất Bảng cho phù hợp với tình hình thực tế và đảm bảo thực hiện Công ước Cấm vũ khí hóa học.

2.2. Về hoạt động sản xuất các hợp chất hữu cơ riêng biệt (hóa chất DOC và DOC-PSF):

Định nghĩa hoá chất DOC theo Công ước và Nghị định số 38/2014/NĐ-CP như sau: "Hóa chất DOC là hóa chất hữu cơ riêng biệt, bao gồm tất cả các hợp chất có chứa cacbon, ngoại trừ các ôxit, sunfua của nó và các cacbonat kim loại". Như vậy, hoá chất DOC là nhóm hoá chất có phạm vi rất rộng (hầu hết các hoá chất chứa cacbon, ngoại trừ các polymer). Để hỗ trợ các quốc gia thành viên xác định hoá chất DOC, tại Phụ lục IV, Sổ tay khai báo (Declaration Handbook) phát hành năm 2013 (chỉnh sửa năm 2022), OPCW đưa ra ví dụ về các nhóm hoá chất DOC điển hình. Tại Việt Nam, hóa chất DOC chủ yếu là phân bón urea và các sản phẩm hoá dầu.

Thời gian qua, các quy định về quản lý hóa chất DOC, DOC-PSF đã được nội luật hóa tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP theo hướng tổ chức, cá nhân sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF phải được cơ quan có thẩm quyền cấp phép. Tính đến thời điểm hiện tại, chưa có tổ chức, cá nhân đề nghị cấp phép sản xuất đối với hóa chất DOC, DOC-PSF. Công ước Cấm vũ khí hoá học không quy định các biện pháp quản lý hoá chất DOC, DOC-PSF nghiêm ngặt như đối với hoá chất Bảng (Điều VI. Các hoạt động không bị cấm theo Công ước chỉ yêu cầu các quốc gia thành viên có các biện pháp cần thiết nhằm giám sát và kiểm chứng hoá chất Bảng). Do vậy, căn cứ theo quy định của Công ước và tình hình thực tiễn quản lý hoá chất DOC, DOC-PSF trong thời gian qua, đồng thời tuân thủ chủ trương cắt giảm điều kiện đầu tư, kinh doanh và đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ, cần xem xét nghiên cứu để bỏ thủ tục cấp giấy phép sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Các hoá chất DOC, DOC-PSF vẫn được đảm bảo quản lý nhà nước hiệu lực, hiệu quả theo hướng:

- Nghiên cứu bổ sung các quy định đối với cơ sở sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF theo hướng các cơ sở này đáp ứng các quy định quản lý hóa chất nói chung quy định tại Luật hóa chất.

- Kế thừa các quy định về khai báo, thanh sát, thanh tra, kiểm tra đối với cơ sở sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF của Nghị định số 38/2014/NĐ-CP.

2.3. Về kinh doanh hóa chất Bảng

Theo quy định tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP, tổ chức, cá nhân kinh doanh hóa chất Bảng phải thực hiện chế độ báo cáo với cơ quan có thẩm quyền để làm cơ sở báo cáo Tổ chức Cấm vũ khí hóa học. Tuy nhiên, việc quản lý hoạt động kinh doanh hóa chất Bảng thông qua chế độ báo cáo chưa thực sự mang lại hiệu quả. Thông qua hoạt động thanh tra, kiểm tra thấy rằng hoạt động kinh doanh hóa chất Bảng, chủ yếu là hóa chất Bảng 3 hiện đang diễn ra tràn lan, thiếu kiểm soát, dẫn đến các hệ lụy về an ninh, an toàn hóa chất. Cần nghiên cứu, rà soát để sửa đổi, bổ sung các quy định về kinh doanh hóa chất Bảng theo hướng có điều kiện kinh doanh nhằm đưa các tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động này đi vào nền nếp, đồng thời giúp cơ quan có thẩm quyền quản lý chặt chẽ hơn, hiệu quả hơn.

2.4. Về xuất nhập khẩu hóa chất Bảng

Theo Nghị định số 38/2014/NĐ-CP, việc cấp phép nhập khẩu hóa chất Bảng dựa trên Hợp đồng hoặc thỏa thuận mua bán giữa doanh nghiệp nhập khẩu với các tổ chức là thành viên của Tổ chức Cấm vũ khí hóa học. Tổ chức, cá nhân đã được cấp Giấy phép nhập khẩu hóa chất Bảng 1, hóa chất Bảng 2, hóa chất Bảng 3 không phải thực hiện các quy định về cấp xác nhận khai báo hóa chất. Quy định này tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp trong quá trình nhập khẩu nhưng trong thực tế, nhiều doanh nghiệp không nhập khẩu hoặc nhập khẩu rất ít so với số lượng được cấp phép. Về chế độ báo cáo, các doanh nghiệp thường không chủ động hoặc chậm thực hiện việc gửi báo cáo hàng năm. Điều này gây khó khăn cho cơ quan quản lý trong việc tổng hợp số liệu báo cáo cho Tổ chức Cấm vũ khí hóa học định kỳ hàng năm hoặc báo cáo đột xuất. Theo Thông báo của Tổ chức Cấm vũ khí hóa học, trong năm 2017 và năm 2018 có sự chênh lệch số liệu xuất nhập khẩu các loại hóa chất Bảng 3 giữa Việt Nam và các quốc gia: Trung Quốc, Singapore, Hoa Kỳ, Đức, Hàn Quốc, Malaysia, Thái Lan, cụ thể:

- Năm 2017, hóa chất Triethanolamine, số liệu khai báo giữa Việt Nam và Trung Quốc chênh lệch 846 tấn, Việt Nam và Đức chênh lệch 767 tấn, Việt Nam và Malaysia chênh lệch 204 tấn; hóa chất Methyl-diethanolamine số liệu khai báo giữa Việt Nam và Hoa Kỳ chênh lệch 463 tấn.

- Năm 2018, hóa chất Triethanolamine, số liệu khai báo giữa Việt Nam và Trung Quốc chênh lệch 852 tấn, Việt Nam và Đức chênh lệch 429 tấn, Việt Nam và Malaysia chênh lệch 208 tấn, Việt Nam và Thái Lan chênh lệch 466 tấn.

Cần nghiên cứu, rà soát các quy định về xuất nhập khẩu để giảm bớt sự chênh lệch về số liệu xuất nhập khẩu các loại hóa chất Bảng khi cung cấp thông tin cho Tổ chức Cấm vũ khí hóa học.

2.5. Về thanh sát

Thanh sát do Tổ chức cấm vũ khí hóa học tiến hành tại một cơ sở hóa chất thuộc diện bị thanh sát đã được quốc gia thành viên khai báo với Tổ chức

Cấm vũ khí hóa học nhằm xác nhận sự phù hợp của thông tin đã khai báo và chứng nhận việc tuân thủ các quy định của Công ước tại cơ sở hóa chất, quy định này đã được thể hiện đầy đủ tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Tuy nhiên, các quy định về hoạt động thanh sát nội bộ các cơ sở sản xuất hóa chất Bảng và hóa chất DOC, DOC-PSF chưa được quy định tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Trong thực tế, cơ quan quản lý không có cơ sở để kiểm chứng các báo cáo hàng năm của các cơ sở sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF, dẫn tới nguy cơ bị động khi đón tiếp các Đoàn thanh sát quốc tế đến kiểm chứng số liệu khai báo của Việt Nam. Cần bổ sung các quy định này để làm cơ sở pháp lý trong việc thực hiện các quy định về thanh sát nội bộ.

2.6. Về công tác thanh tra, kiểm tra

Để quản lý chặt chẽ hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước Cấm vũ khí hóa học, thời gian qua Bộ Công Thương đã phối hợp với Văn phòng Chính phủ và các Bộ Quốc phòng, Công an, Tài chính (Tổng cục Hải quan) tiến hành kiểm tra định kỳ hàng năm. Tuy nhiên, do nguồn lực có hạn, chỉ có thể tổ chức thanh tra, kiểm tra được số lượng hạn chế đối với doanh nghiệp nhập khẩu khối lượng lớn (8 - 10 doanh nghiệp/năm), không thanh tra, kiểm tra được hết các doanh nghiệp kinh doanh hóa chất Bảng cấp trung gian, do đó không thể kiểm soát việc “chuyển giao nội địa” hóa chất Bảng đến “người sử dụng cuối cùng” (end-user). Cần nghiên cứu, rà soát để bổ sung các điều khoản cụ thể về chuyển giao nội địa, người sử dụng cuối cùng làm cơ sở để thực hiện.

2.7. Về công tác phối hợp thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước của cơ quan trung ương và địa phương

Công tác phối hợp thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước của cơ quan trung ương và địa phương trong quá trình triển khai thực hiện Nghị định số 38/2014/NĐ-CP hiện có một số khó khăn, hạn chế như sau:

- Chưa có quy định cụ thể trong Nghị định số 38/2014/NĐ-CP về phân công trách nhiệm đối với chính quyền địa phương và cơ chế phối hợp giữa trung ương và địa phương để kiểm soát hóa chất thuộc Công ước.

- Nhân lực trong công tác quản lý nhà nước về lĩnh vực hóa chất tại các địa phương còn mỏng, hạn chế, thường là kiêm nhiệm, chuyên môn chưa phù hợp. Trong khi đó, các quy định về thực hiện Công ước mang tính kỹ thuật, đặc biệt là các quy định về thanh sát cần có sự phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương trực tiếp quản lý cơ sở được thanh sát.

- Sự phối hợp, kết nối, chia sẻ thông tin liên quan đến thực hiện Công ước ở Trung ương và địa phương còn hạn chế. Chưa có cơ chế chia sẻ thông tin giữa các cơ quan Trung ương và địa phương cũng như giữa các địa phương với nhau về quản lý hóa chất Bảng.

Do vậy, cần nghiên cứu, rà soát để bổ sung các quy định cụ thể về công

tác phối hợp thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước của cơ quan trung ương và địa phương trong việc thực hiện Công ước Cấm vũ khí hóa học.

III. PHƯƠNG HƯỚNG XỬ LÝ

3.1 Quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Cơ quan quốc gia Việt Nam

Các quy định về Cơ quan Quốc gia Việt Nam thực hiện Công ước Cấm vũ khí hóa học được giữ như quy định tại khoản 17 Điều 4 Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Trên cơ sở đó, Thủ tướng Chính phủ ban hành quyết định quy định cụ thể về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của cơ quan này, bảo đảm phù hợp với Quyết định số 34/2007/QĐ-TTg ngày 12/3/2007 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành quy chế thành lập, tổ chức và hoạt động của tổ chức phối hợp liên ngành. Dự kiến Quyết định sửa đổi Quyết định số 34/2007/QĐ-TTg ngày 12/3/2007 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành quy chế thành lập, tổ chức và hoạt động của tổ chức phối hợp liên ngành sẽ được bổ sung các quy định về đảm bảo các nguồn lực (nhân lực và tài chính) để Cơ quan quốc gia thực hiện các nhiệm vụ bổ sung quy định tại Nghị định thay thế Nghị định số 38/2014/NĐ-CP (ví dụ quy định về thực hiện thanh sát nội địa).

3.2. Nội luật hóa Danh mục hóa chất Bảng và danh sách các quốc gia thành viên theo quy định của Công ước Cấm vũ khí hóa học

- Nội luật hoá Danh mục hóa chất Bảng và Danh sách các quốc gia thành viên được trích dẫn từ Phụ lục Hóa chất của Công ước và các quyết định/thông báo của Tổ chức Công ước. Trong đó, bổ sung 04 dòng hóa chất vào danh mục hóa chất Bảng 1, căn cứ trên Quyết định số C-24/DEC.4 và C-24/DEC.5 vào tháng 11 năm 2019 của Hội nghị quốc gia thành viên lần thứ 24 của Công ước.

- Giải pháp thực hiện:

+ Đưa ra Danh mục hóa chất Bảng thuộc phạm vi điều chỉnh của Công ước và Danh sách các quốc gia thành viên Công ước để thuận tiện cho các tổ chức, cá nhân có liên quan tra cứu, tuân thủ các quy định về thủ tục hành chính về xuất nhập khẩu, sản xuất, kinh doanh, tàng trữ, sử dụng hóa chất Bảng.

+ Nghiên cứu để quy định danh mục các hỗn hợp chứa hóa chất Bảng thuộc diện kiểm soát của Công ước. Nghiên cứu quy định tài liệu kiểm chứng cụ thể đối với những hóa chất này.

- Lý do lựa chọn giải pháp: Thông qua đánh giá khảo sát hoạt động kinh doanh hóa chất Bảng, Danh mục hóa chất Bảng được đưa ra căn cứ theo Điều VI Công ước quy định trách nhiệm của Quốc gia thành viên như sau:

+ “Quốc gia thành viên phải đặt các hóa chất Bảng 1 chịu các quy định cấm sản xuất, tiếp thu, lưu giữ, chuyển giao hoặc sử dụng và chịu sự kiểm chứng có hệ thống của Phụ lục Kiểm chứng”.

+ “Quốc gia thành viên phải đặt hóa chất Bảng 2 và Bảng 3 chịu các quy định giám sát số liệu và kiểm chứng tại chỗ theo Phụ lục Kiểm chứng”.

3.3. Nội luật hóa các quy định quản lý các hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước Cấm vũ khí hóa học (hóa chất Bảng, hóa chất DOC, DOC - PSF)

a) Sản xuất hóa chất Bảng, hóa chất DOC, DOC-PSF

- Sản xuất hóa chất Bảng: Tính đến thời điểm hiện tại, chưa có cơ sở đầu tư hóa chất Bảng tại Việt Nam, tuy nhiên cần tiếp tục nghiên cứu, rà soát điều chỉnh các quy định về điều kiện sản xuất hóa chất Bảng tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP cho phù hợp với tình hình thực tế và đảm bảo sự thống nhất trong hệ thống pháp luật về hóa chất để khi tổ chức, cá nhân đầu tư sản xuất thì có thể áp dụng được quy định này. Nghị định số 38/2014/NĐ-CP đã quy định về điều kiện sản xuất hóa chất Bảng, sau đó các quy định này được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 77/2016/NĐ-CP và Nghị định số 08/2018/NĐ-CP song các quy định này đều thiếu tính đặc thù cho hóa chất Bảng và chưa phù hợp với Luật Hóa chất.

Giải pháp thực hiện: Điều chỉnh và xây dựng các quy định cụ thể về an toàn trong sản xuất, kinh doanh hóa chất Bảng theo hướng các cơ sở sản xuất, kinh doanh hóa chất Bảng phải đáp ứng các yêu cầu trong sản xuất, kinh doanh theo Luật Hóa chất và thực hiện các quy định về quản lý an toàn hóa chất (xây dựng Kế hoạch, Biện pháp phòng ngừa, ứng phó sự cố hóa chất; phân loại, ghi nhãn và phiếu an toàn hóa chất; xây dựng Phiếu kiểm soát mua bán hóa chất độc; huấn luyện an toàn hóa chất; san chiết, đóng gói hóa chất Bảng; Cung cấp thông tin và lưu trữ các thông tin hóa chất); sử dụng, cất giữ, vận chuyển hóa chất Bảng. Tổ chức, cá nhân phải duy trì điều kiện sản xuất hóa chất Bảng và là đối tượng chịu sự kiểm tra đánh giá duy trì điều kiện được thực hiện định kỳ. Bổ sung các quy định về đánh giá điều kiện thực tế và đánh giá duy trì điều kiện sản xuất hóa chất Bảng. Quy định này là cơ sở pháp lý cho việc kiểm tra điều kiện thực tế của cơ sở sản xuất hóa chất Bảng trước khi cấp phép nhằm tiếp cận và đánh giá đúng tình hình thực tế hoạt động sản xuất.

Lý do lựa chọn giải pháp: Hóa chất Bảng là hóa chất lưỡng dụng, do đó các yêu cầu về an toàn hóa chất, điều kiện sản xuất đầu tư cần tuân thủ Công ước Cấm vũ khí hóa học, Luật Hóa chất và tiếp tục nghiên cứu hoàn thiện các quy định về sản xuất hóa chất Bảng, các thủ tục hành chính về cấp phép sản xuất hóa chất Bảng cho phù hợp với điều kiện đầu tư kinh doanh (điểm b khoản 1 Điều 6 Luật Đầu tư và điểm b khoản 2 Điều 10 Nghị định số 31/2021/NĐ-CP).

- Sản xuất hóa chất DOC, DOC PSF: Tính đến thời điểm hiện tại, chưa có tổ chức, cá nhân đề nghị cấp phép sản xuất hóa chất DOC, DOC PSF. Công ước Cấm vũ khí hoá học không quy định các biện pháp quản lý hoá chất DOC, DOC-PSF nghiêm ngặt như đối với hoá chất Bảng (Điều VI. Các hoạt động không bị cấm theo Công ước chỉ yêu cầu các quốc gia thành viên có các biện pháp cần thiết nhằm giám sát và kiểm chứng hoá chất Bảng).

Giải pháp thực hiện: Nghiên cứu để bỏ thủ tục cấp giấy phép sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Các hoá chất DOC, DOC-PSF vẫn được đảm bảo quản lý nhà nước hiệu lực, hiệu quả theo hướng:

+ Nghiên cứu bổ sung các quy định đối với cơ sở sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF theo hướng các cơ sở này đáp ứng các quy định quản lý hóa chất nói chung quy định tại Luật hóa chất.

+ Kế thừa các quy định về khai báo, thanh sát, thanh tra, kiểm tra đối với cơ sở sản xuất hóa chất DOC, DOC-PSF của Nghị định số 38/2014/NĐ-CP.

Lý do lựa chọn giải pháp: Căn cứ theo quy định của Công ước và tình hình thực tiễn quản lý hoá chất DOC, DOC PSF, đồng thời tuân thủ chủ trương cắt giảm điều kiện đầu tư, kinh doanh và đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ.

b) Kinh doanh hóa chất Bảng

Nghị định số 38/2014/NĐ-CP không quy định điều kiện, yêu cầu về việc kinh doanh hóa chất Bảng. Quy định điều kiện kinh doanh hóa chất Bảng là cần thiết nhằm đưa hoạt động kinh doanh vào nền nếp, hạn chế tình trạng kinh doanh không được kiểm soát nhằm đảm bảo kiểm soát được đến người sử dụng cuối cùng, đảm bảo tuân thủ Công ước Cấm vũ khí hóa học, Luật Hóa chất và tiếp tục nghiên cứu hoàn thiện các quy định về sản xuất hóa chất Bảng, các thủ tục hành chính về cấp phép sản xuất hóa chất Bảng cho phù hợp với điều kiện đầu tư kinh doanh (điểm b khoản 1 Điều 6 Luật Đầu tư và điểm b khoản 2 Điều 10 Nghị định số 31/2021/NĐ-CP). Nghiên cứu bổ sung các quy định miễn trừ nhằm vừa đáp ứng các yêu cầu về ngưỡng hàm lượng khai báo theo nghĩa vụ quốc gia thành viên của Công ước, vừa tuân thủ chủ trương cắt giảm điều kiện đầu tư, kinh doanh và đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ.

Giải pháp thực hiện: Xây dựng các quy định về điều kiện kinh doanh hóa chất Bảng, tổ chức, cá nhân kinh doanh phải được cơ quan quản lý cấp phép. Bổ sung quy định miễn trừ giấy phép kinh doanh dưới ngưỡng giới hạn nồng độ nhằm vừa đáp ứng các yêu cầu về khai báo theo nghĩa vụ quốc gia thành viên của Công ước, vừa tuân thủ chủ trương cắt giảm điều kiện đầu tư, kinh doanh và đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ. Ngưỡng hàm lượng miễn trừ được đề xuất là 01% đối với hoá chất Bảng 2 và Bảng 3. Bổ sung các quy định về đánh giá điều kiện thực tế và đánh giá duy trì điều kiện kinh doanh hóa chất Bảng. Quy định này là cơ sở pháp lý cho việc kiểm tra điều kiện thực tế của cơ sở kinh doanh hóa chất Bảng trước khi cấp phép nhằm tiếp cận và đánh giá đúng tình hình thực tế hoạt động kinh doanh.

Lý do lựa chọn giải pháp: Dựa trên các quy định về quản lý hóa chất và quy định của Công ước Cấm vũ khí hóa học.

c) Xuất nhập khẩu hóa chất Bảng

Các quy định về xuất nhập khẩu hóa chất Bảng, điều kiện, hồ sơ, trình tự thủ tục cấp phép cơ bản kế thừa theo Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Tuy nhiên, qua thực tế thực hiện, việc cấp phép hóa chất Bảng dựa theo hợp đồng hoặc thỏa thuận mua bán hóa chất Bảng giữa tổ chức, cá nhân trong nước với các tổ chức

là thành viên của Tổ chức Cấm vũ khí hóa học dẫn tới có sự sai khác lớn giữa số lượng nhập khẩu hóa chất Bảng theo Giấy phép và thực tế. Từ đó, gây ra nhiều khó khăn trong việc tổng hợp số liệu báo cáo với Tổ chức Công ước. Để khắc phục tình trạng trên và phù hợp với yêu cầu quản lý của Công ước cần nghiên cứu quy định Giấy phép xuất khẩu, nhập khẩu hóa chất Bảng chỉ cấp một lần cho từng chuyên hàng với thời hạn tối đa tính đến ngày 31 tháng 12 của năm được cấp và không được gia hạn. Trong trường hợp tổ chức, cá nhân nhập khẩu hóa chất Bảng với mục đích kinh doanh thì phải được cấp Giấy phép kinh doanh hóa chất Bảng trước khi thực hiện các thủ tục xuất, nhập khẩu. Nghiên cứu quy định trường hợp miễn trừ vừa đáp ứng được yêu cầu quản lý theo quy định của Công ước, đồng thời vẫn đảm bảo hạn chế tối đa thủ tục hành chính phát sinh. Cần rà soát nghiên cứu các thủ tục hành chính này nhằm đảm bảo đơn giản hóa, tạo điều kiện cho doanh nghiệp. Nghiên cứu việc miễn trừ nhằm vừa đáp ứng các yêu cầu về ngưỡng hàm lượng khai báo theo nghĩa vụ quốc gia thành viên của Công ước, vừa tuân thủ chủ trương cắt giảm điều kiện đầu tư, kinh doanh và đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ. Nghị định số 38/2014/NĐ-CP đã có các quy định về cấp giấy phép xuất nhập khẩu, chưa có quy định về điều chỉnh hay gia hạn giấy phép, cần nghiên cứu để bổ sung cho phù hợp.

Giải pháp thực hiện: Quy định các thủ tục hành chính cấp phép xuất khẩu, nhập khẩu hóa chất Bảng được thực hiện thông qua Cổng thông tin một cửa quốc gia với thành phần hồ sơ đơn giản, tích hợp các nguồn thông tin cấp phép trên Hệ thống Cổng thông tin một cửa quốc gia với Hệ thống khai báo điện tử Hải quan để hệ thống tự động cập nhật, chỉ dẫn, cảnh báo thông tin khi doanh nghiệp khai báo tên hóa chất tại Bảng 1, 2, 3 Nghị định số 38/2014/NĐ-CP, giảm tải thao tác và thời gian kiểm tra thông tin qua Hệ thống Cổng thông tin một cửa quốc gia trong trường hợp hệ thống gặp sự cố hoặc lỗi mạng không thể tra cứu, tạo điều kiện thông thoáng cho hoạt động xuất nhập khẩu,... Bổ sung quy định miễn trừ giấy phép xuất khẩu, nhập khẩu dưới ngưỡng giới hạn nồng độ nhằm vừa đáp ứng các yêu cầu về khai báo theo nghĩa vụ quốc gia thành viên của Công ước, vừa tuân thủ chủ trương cắt giảm điều kiện đầu tư, kinh doanh và đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ. Ngưỡng hàm lượng miễn trừ được đề xuất là 01% đối với hoá chất Bảng 2 và Bảng 3. Bổ sung quy định về nội dung của giấy phép xuất khẩu, nhập khẩu hóa chất Bảng theo hướng chỉ cấp một lần cho từng chuyên hàng với thời hạn tối đa 6 tháng. Đối với việc điều chỉnh hay gia hạn giấy phép xuất nhập khẩu hóa chất Bảng, cần bổ sung cho phù hợp với thực tế, giúp doanh nghiệp thuận lợi trong hoạt động xuất nhập khẩu.

Lý do lựa chọn giải pháp: Dựa trên các quy định về quản lý hóa chất, quy định về đơn giản hóa thủ tục hành chính và quy định của Công ước Cấm vũ khí hóa học.

d) Về khai báo hóa chất Bảng, hóa chất DOC, DOC PSF

Cần tiếp tục kế thừa các quy định về khai báo đối với cơ sở hoá chất Bảng 1, hóa chất Bảng 2, hóa chất Bảng 3, hóa chất DOC, DOC-PSF tại Nghị định số

38/2014/NĐ-CP trên cơ sở đã tuân thủ các quy định của Công ước Cấm vũ khí hoá học về trách nhiệm khai báo của quốc gia thành viên; rà soát nghiên cứu để có quy định về thời gian nộp báo cáo cho phù hợp.

Giải pháp thực hiện: Trên cơ sở quy định của Công ước Cấm vũ khí hoá học và để tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân trong công tác khai báo, quy định thống nhất thời gian nộp báo cáo hàng năm của các tổ chức, cá nhân là ngày 31 tháng 01 cho khai báo về các hoạt động có trong năm trước và các hoạt động dự kiến cho năm tiếp.

Lý do lựa chọn giải pháp: Dựa trên các quy định về quản lý hóa chất và quy định của Công ước Cấm vũ khí hoá học.

đ) Về sử dụng hóa chất Bảng

Hiện nay, chưa có các quy định cụ thể về quản lý sử dụng hóa chất Bảng.

Giải pháp thực hiện: dự thảo Nghị định dự kiến bổ sung quy định về sử dụng hóa chất Bảng, trong đó quy định cụ thể các cơ sở sử dụng hóa chất Bảng phải thực hiện đăng ký sử dụng đối với các loại hóa chất này thông qua Hồ sơ theo dõi tình hình chế biến, sử dụng hóa chất Bảng.

Lý do lựa chọn giải pháp: kiểm soát chặt chẽ hóa chất Bảng đến người sử dụng cuối cùng quy định của Công ước Cấm vũ khí hoá học.

e) Về thanh sát, thanh tra, kiểm tra cơ sở hóa chất Bảng, hóa chất DOC, DOC - PSF

Tiếp tục kế thừa các quy định về thanh sát cơ sở hóa chất tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP do đã đảm bảo tuân thủ đầy đủ các quy định của Công ước Cấm vũ khí hoá học. Nghiên cứu để bổ sung đầy đủ quy định về thanh sát nội địa làm cơ sở thực hiện, đồng thời chuẩn bị tốt hơn cho việc đón tiếp Đoàn thanh sát quốc tế, tăng cường hiệu quả quản lý nhà nước và trách nhiệm tuân thủ các quy định pháp luật của các tổ chức, cá nhân.

Giải pháp thực hiện: Bổ sung quy định về “Thanh sát nội địa” với trình tự, thủ tục tương tự như thanh sát quốc tế và do Cơ quan đầu mối quốc gia Việt Nam thực hiện. Việc bổ sung quy định về thanh sát nội địa giúp tăng cường tính tuân thủ pháp luật của các tổ chức, cá nhân là đối tượng được thanh sát quốc tế của Tổ chức Công ước Cấm vũ khí hoá học. Thông qua thanh sát nội địa, các tổ chức, cá nhân này sẽ được tuyên truyền, phổ biến về các quy định của Công ước, đồng thời được tập huấn, làm quen đối với trình tự, thủ tục đón tiếp Đoàn Thanh sát quốc tế. Trong trường hợp phát hiện các thiếu sót, thông qua thanh sát nội địa, các tổ chức, cá nhân có liên quan sẽ có cơ hội hoàn thiện, bổ sung trước khi chính thức đón đoàn thanh sát quốc tế. Quy định này cũng góp phần tăng cường vai trò, trách nhiệm của Cơ quan đầu mối quốc gia trong kiểm soát tuân thủ các quy định của Công ước tại Việt Nam.

Lý do lựa chọn giải pháp: Dựa trên quy định của Công ước Cấm vũ khí hóa học.

1.5. Đánh giá về thay đổi các thủ tục hành chính

Giải pháp thực hiện: Về cơ bản, dự thảo Nghị định giữ nguyên các thủ tục hành chính như tại Nghị định số 38/2014/NĐ-CP. Tuy nhiên, nhằm hài hòa giữa chủ trương đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ và đảm bảo tuân thủ đầy đủ trách nhiệm của Quốc gia thành viên đối với các nghĩa vụ của Công ước, dự thảo Nghị định đã có những thay đổi sau:

- Đưa ra ngưỡng hàm lượng cần quản lý đối với hoạt động kinh doanh hóa chất Bảng. Theo đó, không thực hiện các thủ tục hành chính (cấp Giấy phép kinh doanh và nhập khẩu) đối với các hỗn hợp dưới ngưỡng quản lý. Quy định này dự kiến giảm đáng kể lượng thủ tục hành chính cần áp dụng.

- Loại bỏ thủ tục hành chính cấp Giấy phép sản xuất hóa chất DOC, DOC - PFS do Công ước không yêu cầu;

- Đối với thủ tục cấp Giấy phép kinh doanh hóa chất Bảng: Về bản chất, đây không phải là thủ tục mới (do trước đây hóa chất Bảng thuộc danh mục hóa chất hạn chế sản xuất, kinh doanh và đã được áp dụng thủ tục hành chính này tại Nghị định số 26/2011/NĐ-CP và Nghị định số 108/2008/NĐ-CP). Do sự thiếu sót trong quá trình hoàn thiện văn bản luật (Nghị định 113/2017/NĐ-CP), thủ tục này đã bị loại bỏ, dẫn đến lỗ hổng trong quản lý kinh doanh hóa chất Bảng và không tuân thủ quy định của Công ước về việc ban hành các quy định kiểm soát “chuyển giao nội địa” đối với hóa chất Bảng. Do vậy, việc quy định lại thủ tục này là hết sức cần thiết nhằm tuân thủ quy định Công ước, tránh việc thất thoát hóa chất độc và tiền chất cho các mục đích bị Công ước cấm. Thủ tục hành chính này cũng chỉ áp dụng cho các hỗn hợp hóa chất Bảng trên ngưỡng (theo thống kê, hiện nay chỉ có khoảng 40 doanh nghiệp có hoạt động nhập khẩu, kinh doanh hóa chất Bảng vượt ngưỡng, cần phải áp dụng thủ tục hành chính này).

Lý do lựa chọn giải pháp: Việc thay đổi các thủ tục hành chính tại dự thảo Nghị định đã được đánh giá đầy đủ theo Khoản 2 Điều 13 Nghị định số 31/2021/NĐ-CP như sau: các thay đổi này là phù hợp với nội dung Công ước và quy định tại khoản 1 Điều 7 Luật Đầu tư. Bộ Công Thương đã có văn bản lấy ý kiến của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về Hồ sơ đề nghị xây dựng dự thảo nghị định (bao gồm cả các đề xuất về sửa đổi, bổ sung ngành, nghề cấm đầu tư kinh doanh, đầu tư kinh doanh có điều kiện hoặc điều kiện đầu tư kinh doanh) và xây dựng báo cáo đánh giá tác động với nội dung như sau:

- So với Nghị định 38/2014/NĐ-CP, dự thảo Nghị định đã có bước tiến bộ hơn về thủ tục hành chính, đảm bảo thực hiện chủ trương của Chính phủ về cải cách thủ tục hành chính như sau:

- + Loại bỏ hành vi bị cấm đối với hóa chất Bảng 1, hoá chất Bảng 2, hoá chất Bảng 3, hoá chất DOC, DOC PSF;

+ Bãi bỏ thủ tục cấp giấy phép sản xuất hóa chất DOC, DOC- PSF;

+ Đưa ra quy định miễn trừ đối với giấy phép xuất, nhập khẩu Hóa chất Bảng, giúp giảm đáng kể lượng thủ tục hành chính cần áp dụng.

- Bên cạnh đó, dự thảo Nghị định quy định lại về thủ tục cấp giấy phép kinh doanh hóa chất Bảng (đã được quy định tại Nghị định 26/2011/NĐ-CP và Nghị định 108/2008/NĐ-CP về hướng dẫn thi hành Luật Hóa chất). Quy định này là cần thiết nhằm hài hòa được yêu cầu quản lý, nâng cao trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân và đảm bảo cạnh tranh lành mạnh trong kinh doanh. Để hạn chế tác động tiêu cực của thủ tục hành chính này, các dự thảo Nghị định quy định về điều kiện miễn trừ và cấp phép qua Hệ thống dịch vụ công trực tuyến của Chính phủ. Tác động của thủ tục hành chính, vì vậy, không đáng kể so với những lợi ích về mặt đảm bảo an toàn, an ninh trong kiểm soát hoạt động kinh doanh do thủ tục mang lại.

1.6. Quy định trách nhiệm của một số Bộ, ngành liên quan và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong việc thực hiện Nghị định

Giải pháp thực hiện: Việc phân công trách nhiệm quản lý nhà nước tại dự thảo Nghị định tiếp tục kế thừa các quy định của Nghị định số 38/2014/NĐ-CP:

- Chính phủ thống nhất quản lý việc thực hiện Công ước Cấm vũ khí hóa học trong phạm vi cả nước. Để tham mưu, tư vấn cho Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ, Cơ quan Quốc gia được thành lập, trong đó Bộ Công Thương được giao là thường trực. Dự thảo Nghị định quy định cụ thể trách nhiệm của các Bộ, ngành có liên quan như sau:

- Bộ Quốc phòng, Bộ Công an thực hiện việc thanh tra, kiểm tra các hoạt động liên quan đến Công ước Cấm vũ khí hóa học trong các đơn vị thuộc lực lượng vũ trang; phối hợp với Bộ Công Thương trong việc tổ chức thực hiện Công ước Cấm vũ khí hóa học;

- Bộ Ngoại giao phối hợp với Bộ Công Thương, Bộ Công an trong việc thực hiện các cam kết của Việt Nam về thực hiện Công ước Cấm vũ khí hóa học và hợp tác quốc tế theo quy định của Công ước; có trách nhiệm cấp thị thực nhập cảnh nhiều lần hoặc thẻ tạm trú có thời hạn đến 02 năm cho thanh sát viên và trợ lý thanh sát của Tổ chức Cấm vũ khí hóa học, đồng thời thông báo cho Tổ chức Cấm vũ khí hóa học danh sách các thanh sát viên và trợ lý thanh sát mà Việt Nam đã cấp thị thực.

Bổ sung quy định trách nhiệm của UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong việc phối hợp chặt chẽ với Bộ Công Thương trong việc thực thi Công ước căn cứ theo chức năng, nhiệm vụ được giao:

- Quy định trách nhiệm quản lý hoá chất thuộc diện kiểm soát của Công ước Cấm vũ khí hoá học đối với Ủy ban nhân dân các cấp;

- Quy định về chia sẻ thông tin báo cáo định kỳ, báo cáo đột xuất đối với các hoạt động sản xuất, kinh doanh, chế biến, tiêu dùng, cất giữ, vận chuyển và xuất khẩu, nhập khẩu các hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước Cấm vũ khí hoá học giữa cơ quan trung ương và địa phương;

Lý do lựa chọn giải pháp: Tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước thông qua việc quy định cụ thể trách nhiệm của các cơ quan trung ương và địa phương trong việc thực hiện Công ước.

1.7. Quy định trách nhiệm của tổ chức, cá nhân

Cơ bản kế thừa các quy định của Nghị định số 38/2014/NĐ-CP thông qua việc các tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động hóa chất thuộc diện kiểm soát của Công ước phải đáp ứng các điều kiện về sản xuất, kinh doanh, cất giữ, vận chuyển, tàng trữ, xuất nhập khẩu...; phải thực hiện cơ chế báo cáo hằng năm và là đối tượng thanh sát, thanh tra, kiểm tra.